

هنر

ART

سلطان کاشفی، جلال‌الدین، ۱۳۲۳-

تا شقایق هست ... / جلال‌الدین سلطان کاشفی؛ با مقدمه پروانه سپهری. - تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ و انتشارات: انتشارات فرهنگستان هنر ۱۳۸۶.

۹۲ ص.

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

ISBN 978-964-422-496-6

۱. سپهری، سهراب، ۱۳۰۷ - ۱۳۵۹ - نقد و تفسیر. ۲. سپهری، پروانه ، مقدمه‌نویس. الفب. ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ سازمان چاپ و انتشارات. ب. فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران.

۱/۶۲ فا ۸

PIR۸۰۹۴/س ۸ ت ۲

۱۳۸۶

م ۱۰۳۱۸۴۲

کتابخانه ملی ایران

تاسعین سن

www.ketab.ir

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
سازمان چاپ و انتشارات

تا شقایق هست

(گزیده‌ای از نقاشی‌های سهراب سپهری)

نقدی بر نقاشی‌های سهراب: دکتر جلال‌الدین سلطان کاشفی
مقدمه و جمع‌آوری آثار: دکتر پروانه سپهری

صفحه‌آرایی و طرح جلد: فرزاد ادیبی
ناظر چاپ: علی فرازنده خالیدی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
سازمان چاپ و انتشارات

چاپ اول: تابستان ۱۳۸۶
شمارگان: ۳۳۰۰ نسخه

© تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار ناشران است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۲-۴۹۶-۶
ISBN 978-964-422-496-6

چاپخانه:

کیلومتر ۴ جاده مخصوص کرج - نبش سه راه شیشه مینا - تهران ۱۳۹۷۸۱۵۳۱۱

تلفن: (چهارخط) ۴۴۵۱۳۰۰۲ - ۴۴۵۱۴۴۲۵ - ۴۴۵۱۴۴۲۵

انتشارات، پخش و فروشگاه شماره یک سازمان چاپ و انتشارات:

میدان حسن‌آباد - خیابان امام خمینی - نبش خیابان شهید میردامادی (استخر) - تهران ۱۱۳۷۹۱۳۱۴۵

انتشارات: ۶۶۷۰۶۸۴۲ - پخش: ۶۶۷۰۰۱۵۳ - شماره پخش: ۶۶۷۰۷۹۲۴ - فروشگاه: ۶۶۷۰۲۶۰۶

فروشگاه شماره دو سازمان چاپ و انتشارات:

نشر کارنامه - خیابان شهید باهنر (نیساوران) - روبه‌روی کامرانیه شمالی - شهر کتاب - تلفن: ۲۲۲۸۵۹۶۳

انتشارات و فروشگاه شماره یک فرهنگستان هنر:

خیابان ولیعصر - بالاتر از تقاطع امام خمینی (ره) - کوچه شهید حسن سخنور - شماره ۱۵ - تلفن: ۶۶۴۸۵۸۶۸ - ۶۶۴۸۵۸۶۹ - ۶۶۴۸۵۸۶۹

فروشگاه شماره دو انتشارات فرهنگستان هنر:

میدان فلسطین - خیابان شهید برادران مظفر - شماره ۵۳ - مؤسسه فرهنگی و هنری صبا - تلفن: ۶۶۴۸۷۵۳۴۶ - ۶۶۴۸۷۵۳۴۶ - ۶۶۴۸۷۵۳۴۶

نشانی سایت اینترنتی سازمان چاپ و انتشارات: www.ershadprint.gov.ir

نشانی سایت اینترنتی انتشارات فرهنگستان هنر: www.honar.ac.ir

مقدمه ۷

سراب . در . کلک . طبیعت . و . نجوای . گلهای ۹

زندگینامه . و . گاهنامه . سفرهای . سراب . پیری ۲۱

زندگینامه . و . گاهنامه . سفرهای . بازیگوش ۲۳

تصویرهای ۲۵

کتابنامه ۹۲

..... فصل دوم ....

سهراب پر از نور و عشق به زندگی است؛ بر خلاف بعضی که می‌پندارند او غمگین و گوشه گیر بود، اما اصلاً این طور نبود باید بگویم او عاشق زندگی بود؛ عاشق طبیعت، درختان و حیوانات. یک بار از من پرسید: هیچ وقت به شاخه درختان نگاه کرده‌ای که چه موقع جوانه می‌زنند؟ گفتم: همیشه.

هیچ گاه نشنیدم که پشت سر یک شاعر یا نقاش و یا دیگر مردمان سخن بدی گفته باشد او بسیار متواضع بود و گاهی اشخاص از این تواضع و سادگی‌اش سوءاستفاده می‌کردند.

از بچگی سهراب چیزی نمی‌دانم ولی از مادرم می‌شنیدم که خیلی شیطان بوده و اولین شعرش را در حدود ده سالگی گفته است. یک روز مریض می‌شود و به مدرسه نمی‌رود و اولین شعرش را می‌گوید که این طور شروع می‌شود:

ز جمعه تا سه شنبه خفته نالان، نکردم هیچ یادی از دبستان و...

نقاشیهایی که در این کتاب آمده را من ندیده بودم؛ چون در اتریش بودم و سهراب قبل از سفر به ژاپن آنها را کار کرده بود.

از ژاپن برآیم نامه می نوشت، از کارهایش؛ من نیز از پیشرفتم در موسیقی برایش می نوشتم.

سهراب می گفت که نقاش باید آن قدر طراحی کند و پاره کند تا دستش آمادگی نقاشی را پیدا کند و عقیده داشت که اگر نقاش مدتی کار نکند، دستش نرمش خود را از دست می دهد درست مثل یک نوازنده. یک بار از او پرسیدم، که نقاشی او قوی تر است یا شعرش؟ می گفت: هر دو در یک سطح هستند.

او راجع به هر هنری مطالعه می کرد، بعد از مرگش یادداشتهای او را دیدم و تعجب کردم که چقدر راجع به موسیقی و رابطه آن با نقاشی مطالعه کرده. همیشه می گفت که دوست دارد تار بزند ولی هیچ وقت فرصتی پیش نیامد. موسیقی اصیل ایرانی را دوست داشت، ولی بیشتر موسیقی غربی گوش می کرد. موسیقی باروک را موقع کارش می شنید و موسیقی مدرن را هم گوش می کرد. آخرین موسیقی ای که برای او به بیمارستان برده بودم، موسیقی آب (water music) اثر هندل بود که خیلی به آن علاقه داشت و من کاست آن را به دوست پزشکش به یادگار هدیه کردم که خیلی به سهراب علاقه داشت و در آخر پزشکش پرسید کدام شعر او را روی سنگ قبرش پیشنهاد می کنی؟ من گفتم:

نقاشی من ...
۸

به سراغ من اگر می آید،

نرم و آهسته بیاید،

مبادا که ترک بردارد

چینی نازک تنهایی من

در پایان شایان ذکر است که اسلاید نقاشیهای سهراب را از موزه صنعتی کرمان درخواست کردم و به لطف رییس موزه کرمان و رییس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی آن شهر در اختیارم قرار گرفت که برای چاپ از آن ها استفاده کنم لذا نهایت تشکر را از ایشان دارم.